Rhesymu yn yr ystafell ddosbarth

Amser cysgu

Deunyddiau cymorth i athrawon

Blwyddyn 4

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Blwyddyn 4 Rhesymu yn yr ystafell ddosbarth – Amser cysgu

Yn y gweithgareddau hyn ar gyfer Blwyddyn 4 mae gofyn i'r dysgwyr weithio gydag amser.

Gweithgaredd 1

Amser cysgu
Gofynnir i'r dysgwyr gyfrifo a chymharu dau gyfwng amser gwahanol.
Mae'n cynnwys:
- Cwestiwn – Amser cysgu
- Cynllun marcio

Gweithgaredd 2

Beth amdanom ni?
Wedyn, byddan nhw'n edrych ar eu patrymau cysgu nhw eu hunain ac yn eu cymharu â'r data sydd wedi'u cyhoeddi.
Mae'n cynnwys:
- Esboniwch a holwch – cyfarwyddiadau i athrawon
- Bwrdd gwyn – Faint o gwsg sydd ei angen ar blant bob dydd?

Y sgiliau rhesymu sydd eu hangen

Adnabod	Cyfathrebu	Adolygu
Bydd y dysgwyr yn ystyried pa wybodaeth sydd ei hangen arnynt.	Byddan nhw'n penderfynu pa wybodaeth i'w hysgrifennu.	Byddan nhw'n adolygu eu gwaith i sicrhau ei fod yn gwneud synnwyr.

Sgiliau gweithdrefnol

- **Dweud yr amser**
- **Adio a thynnu**
- **Trin data**

Gweithgaredd 1

Amser cysgu

Gweithgaredd 1 – Amser cysgu

neu

Amlinelliad

Bydd y dysgwyr yn defnyddio clociau i gymharu amseroedd cysgu dau blentyn.
Byddan nhw'n dewis eu dull eu hunain ac yn penderfynu drostyn nhw eu hunain beth i'w ysgrifennu.

Bydd angen

C

Cwestiwn – Amser cysgu
Un dudalen i bob dysgwr

CM

Cynllun marcio

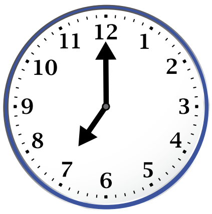

Yn mynd i gysgu
yn y nos

Olly

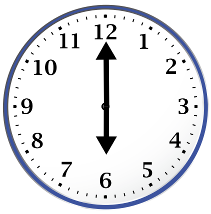

Yn deffro
yn y bore

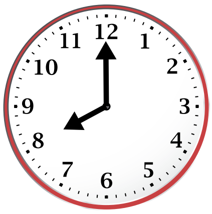

Yn mynd i gysgu
yn y nos

Lu

Yn deffro
yn y bore

Pwy sy’n cysgu **fwyaf**, Olly neu Lu?

Dangoswch sut rydych chi’n cyfrifo hyn.

2m

CM

Gweithgaredd 1 – Amser cysgu – Cynllun marcio

Marciau	Ateb
2m	Yn cysylltu **Olly** ag **11** a **Lu** â **$10\frac{1}{2}$**, e.e. • Mae e'n cysgu 11 awr, mae hi'n cael 10 a hanner Neu Yn gwneud datganiad cywir pendant am bwy sy'n cysgu hwyaf, ac yn dangos **11** a **$10\frac{1}{2}$**, e.e. • 10 a hanner, 11, mae hi'n cysgu llai Neu Yn gwneud datganiad cywir pendant am bwy sy'n cysgu hwyaf, drwy gyfeirio at y gwahaniaethau o ran amser gwely **ac** amser deffro pob plentyn, e.e. • Mae e'n mynd i gysgu awr yn gynharach ond dim ond hanner awr o'i blaen hi mae e'n deffro felly mae e'n cysgu mwy
Neu 1m	Yn dangos **11** Neu Yn dangos neu'n awgrymu **$10\frac{1}{2}$**, e.e. • 10:30 i'w weld Neu Yn gwneud datganiad cywir am y gwahaniaethau rhwng amser gwely **ac** amser deffro pob plentyn, e.e. • Mae e'n mynd i gysgu awr yn gynharach ond mae'n deffro hanner awr o'i blaen hi

◄ **Mae'n awgrymu bod Olly'n cysgu mwy**

Gweithgaredd 1 – Amser cysgu – Enghreifftiau

 Mae e'n cysgu hanner awr yn fwy na hi	Cywir; **2 farc** • Mae'r cyfyngau amser cywir yn cael eu dangos ger y clociau.
Fe gyfrifais i 10 a hanner ac 11 felly mae e'n cysgu mwy	Cywir; **2 farc** • Mae 'mae e'n cysgu mwy' yn ddatganiad cywir ac mae'r ddau gyfwng amser yn gywir. Byddai'r cyfathrebu rhifiadol yn well pe bai'n dangos unedau.
Mae e'n cysgu 11 ond mae hi'n cysgu 9 a 30 felly mae e'n cysgu mwy	Yn dangos 11 awr; **1 marc** • Mae'r dysgwr hwn wedi llithro wrth gyfrifo'r cyfwng amser ar gyfer Lu.
Lu oherwydd mae 8 o'r gloch yn hwyrach na 7 o'r gloch ac fe aeth hi i'r gwely'n hwyrach felly byddai hi wedi blino mwy	Anghywir; **0 marc** Gwall cyffredin: Dim ond yr amseroedd pan fydd y plant yn mynd i gysgu mae'r dysgwr hwn wedi'u hystyried.
Mae Lu yn cysgu hanner awr yn fwy	Anghywir; **0 marc** Gwall cyffredin: Dim ond yr amseroedd pan fydd y plant yn deffro mae'r dysgwr hwn wedi'u hystyried.
Mae Olly yn cysgu mwy. Fe gyfrais i faint o oriau ar bob cloc	Dim tystiolaeth; **0 marc** Gwall cyffredin: Ni ddangosir dull felly ni ellir rhoi marc.

Gweithgaredd 2

Beth amdanom ni?

Gweithgaredd 2 – Beth amdanom ni?

neu

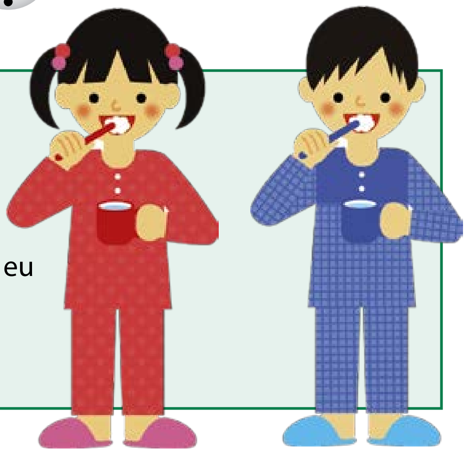

Amlinelliad

Bydd y dysgwyr yn defnyddio data sydd wedi'u cyhoeddi i ystyried faint o gwsg sydd ei angen ar wahanol grwpiau oedran.

Wedyn, byddan nhw'n cofnodi eu hamseroedd cysgu nhw eu hunain, gan eu cymharu â gweddill y dosbarth ac wedyn â'r data sydd wedi'u cyhoeddi.

Byddan nhw'n dewis sut i gyflwyno'u canfyddiadau i weddill y dosbarth.

Bydd angen

BG **Bwrdd gwyn – Faint o gwsg sydd ei angen ar blant bob dydd?**

Papur sgwariau neu bapur graff

Gweithgaredd 2 – Beth amdanom ni?

Esboniwch

Gofynnwch i'r dysgwyr am faint maen nhw'n meddwl eu bod yn cysgu bob nos.

Dangoswch **Faint o gwsg sydd ei angen ar blant bob dydd?** ar y bwrdd gwyn. Mae hwn yn rhoi'r data sydd wedi'u cyhoeddi am batrymau cysgu plant o wahanol oed. Trafodwch sut mae'r tabl yn dangos faint o gwsg sydd ei angen, ar y mwyaf ac ar y lleiaf, gan bwysleisio mai canllawiau yw'r rhain ac y gall fod angen mwy neu lai o gwsg ar rai plant na'r rhifau sy'n cael eu dangos – rydym i gyd yn wahanol.

Mewn grwpiau bach/parau, gofynnwch i'r dysgwyr ddangos yr wybodaeth hon ar siart bar neu siart llinell. *(Dylai pob bar fod yr un lled, gyda bwlch rhwng pob un. Gellid dangos y gwerthoedd uchaf ac isaf ar y bariau, e.e.*

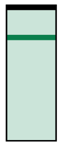

Sylwch y byddai angen rhoi allwedd wrth ymyl y bariau.)

Nesaf, gofynnwch i'r dysgwyr gofnodi eu hamseroedd cysgu nhw eu hunain – faint o'r gloch (brasamcan) yr aethon nhw i gysgu a faint o'r gloch wnaethon nhw ddeffro, ar ddiwrnod penodol o'r wythnos, ac wedyn eto ar un noson dros y penwythnos.

Bydd angen i'r dysgwyr gytuno sut byddan nhw'n cofnodi eu data, ac wedyn gellir rhannu'r data ar gyfer y dosbarth cyfan.

Yn eu grwpiau bach byddan nhw wedyn yn penderfynu sut i gyflwyno'u canfyddiadau, gan gynnwys cymharu eu data â'r data sydd wedi'u cyhoeddi. Gellir rhannu hyn wedyn â grwpiau eraill, a'i arddangos yn yr ystafell ddosbarth.

Neu

Cynigiwch ffrâm ysgrifennu i'r rhai sydd ei hangen arnynt.

Holwch

- Beth mae'r data sydd wedi'u cyhoeddi'n ei ddweud wrthych chi am faint o gwsg sydd ei angen ar eich grŵp oedran chi?
- Ydych chi'n meddwl y bydd angen mwy o gwsg neu lai o gwsg arnoch chi pan fyddwch ym Mlwyddyn 5? Blwyddyn 6?
- Beth sy'n bwysig pan fyddwch chi'n creu siartiau bar/graffiau llinell? *(Er enghraifft: teitl, allwedd, labeli, cywirdeb)* Pam mae'r rhain yn bwysig?
- Pam mae'n anodd bod yn sicr faint o'r gloch yr aethoch chi i gysgu? *(Ymchwiliwch i'r cysyniad o amcangyfrif/brasamcan.)*
- Sut rydych chi'n mynd i gymharu'r ddwy set o ddata?
- Pa wahaniaethau rydych chi wedi'u gweld yn y patrymau cysgu?
- Sut gallen ni wneud y data y gwnaethon ni eu casglu am ein patrymau cysgu yn fwy cywir?
- Sut rydych chi'n meddwl y cafodd y data sydd wedi'u cyhoeddi eu casglu? Ydych chi'n meddwl eu bod nhw wedi gofyn i bawb? Neu . . . ?

Faint o gwsg sydd ei angen ar blant bob dydd?

Oed mewn blynyddoedd	Nifer yr oriau
Llai nag 1	14 i 16
1 i 3	12 i 14
4 i 6	10 i 12
7 i 12	$9\frac{1}{2}$ i $10\frac{1}{2}$
13 i 18	$8\frac{1}{2}$ i $9\frac{1}{2}$